

?El parany de la viralitat

«En temps d'incertesa, els venedors de fum fan el seu agost. Més ens val estar alerta. Veritat i viralitat no acostumen a anar de la mà»

Fa molts anys, en un poblet remot anomenat Macondo, José Arcadio Buendía va pagar trenta rals per conèixer el gel. El món era tan recent que les coses encara no tenien nom i per mencionar-les calia assenyalar-les amb el dit. Almenys això diu García Márquez. Els personatges de Cent anys de solitud, fascinats davant l'espectacle d'allò desconegut, no troben paraules per anomenar les seves vides. De vegades se'ns queda curt el diccionari i esculpim expressions noves que fan fortuna i es mantenen. D'altres vegades reciclem velles paraules i estenem el seu domini per batejar tot el que encara no ha estat batejat.

Al final del segle XX, les noves tecnologies es van obrir pas a les nostres vides fins a colonitzar-les del tot. L'ordinador. El mòbil. Alexa, posa'm una cançó. Siri, quin temps fa. Les coses eren tan recents que encara no tenien nom, així que va ser necessari buscar metàfores. Internet seria una xarxa. Els usuaris serien navegants aguaitats per pirates. Windows seria un munt de finestres i carpetes i els arxius inservibles que ocupen la nostra memòria acabarien a la paperera de l'escriptori gràcies a un tros de plàstic anomenat ratolí. Hi ha una safata al teu correu i els teus contactes de Facebook es diu amics, encara que no heu creuat mai ni mitja paraula.

Entre totes les metàfores de l'univers informàtic, n'hi ha una que explica el caos informatiu dels nostres dies. Gràcies a les xarxes socials, les notícies corren a la velocitat de la pólvora i s'expandeixen sense control per tot el món. Algú va saber encertar amb la metàfora. La viralitat. En algun moment no tan llunyà de la nostra història, tot el que compartim a internet va passar a ser comparat amb un patògen infecciós i nociu. Un vídeo viral. Un mem viral. El contagi com a explicació de la popularitat dels continguts. Però succeeix que els virus no discriminen. No distingeixen les informacions certes de les falsejades. La veritat de l'improbable. La realitat de la ficció.

Portem gairebé dues setmanes tancats a casa i ens envaeix una estranya sensació d'indefensió. Busquem veritats a les quals aferrar-nos però les informacions són confuses i contradictòries. Cada govern defensa la seva pròpia veritat. Cada grup mediàtic defensa la seva pròpia versió dels fets. Els rumors campen al seu aire a Twitter o en els nostres grups de WhatsApp. Que si Carmen Calvo va injectar la Covid-19 a la manifestació del 8M. Que si van a aprofitar la quarantena per indultar els presos polítics catalans. Que si el virus va ser creat en un laboratori secret de Taiwan amb el propòsit secret de controlar la humanitat i delmar la població xinesa.

En temps d'incertesa, fan el seu agost els venedors de fum. Més ens val estar alerta. Veritat i viralitat no solen anar de la mà. Quedar-te a casa teva pot posar-te fora de perill del coronavirus. Però a més, per una simple qüestió de profilaxi, convé també tancar les portes al virus letal de la desinformació.